Dr. Marijan KOCBEK

NOVELA ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH –ZGD-H

SLOVENSKI INŠTITUT za REVIZIJO

Radenci, 8. do 10. september 2004

UVOD

Pravo družb EU je zelo dinamično, zaradi česar se sprejete uredbe, predvsem pa direktive, nenehno spreminjajo, sprejemajo pa se tudi nove uredbe in nove direktive, v skladu s široko zasnovanim programom modernizacije evropskega prava družb.

Zelo dinamično je tudi spreminjanje nacionalnih zakonodaj držav članic, predvsem tudi držav z nam sorodnim pravnim sistemom (germanski), kar se kaže že skoraj v vsakoletnem spreminjanju temeljnih zakonov. Tem spremembam je treba slediti tudi v Sloveniji, že zaradi formalnih zahtev po uskladitvi, prav tako pa tudi zaradi vsebinskih zahtev o nujnosti prilagajanja.

Novela ZGD-F, sprejeta sredi leta 2001, je uskladila slovensko pravo družb s pravom EU, z unifikacijskimi predpisi (uredbe - Regulations) in harmonizacijskimi predpisi (direktive), ki so bile sprejete in uveljavljene do tega casa.

Novela ZGD-G – USKLADITEV GLEDE PRAVNE UREDITVE PODRUŽNIC TUJIH PODJETIJ

Glavni cilj novele ZGD-G, ki je bila sprejeta 12. maja 2004[1], je bil uskladitev pravne ureditve podružnic tujih podjetij z evropskim pravom družb in je bila časovno vezana na sprejetje Slovenije v EU. Poleg uskladitve z evropskim pravom družb je novela prinesla tudi nekatere novosti v smislu poenostavitev poslovanja samostojnih podjetnikov in ustanavljanja enoosebnih družb z omejeno odgovornostjo. Glede podrobnejše ureditve podružnic je cilj novele uskladitev z Enajsto direktivo Sveta (89/646/EGS), ki ureja publiciteto podružnic.[2] V tej zvezi je pomembno, da nacionalne zakonodaje ne morejo določati za podružnice posebnih publicitetnih zahtev zunaj okvirov siceršnje publicitete. Zato je zaradi vstopa v EU natančneje urejena delitev podružnic na tiste, katerih ustanovitelj je gospodarska družba s sedežem izven Slovenije, vendar v eni od držav EU, ter na tiste, katerih ustanovitelj je družba s sedežem v državi nečlanici EU. Novela ZGD (18. člen) v skladu s 3. in 11. členom Enajste direktive ES omogoča podružnicam, da tako v okviru bilančnih kot publicitetnih zahtev predložijo v razkritje letno poročilo družbe ustanoviteljice. S tem je odpravljena zahteva po sestavljanju, revidiranju in razkritju posebnih računovodskih izkazov za podružnice in zadošča predložitev takšnega letnega poročila družbe ustanoviteljice. Za podružnice, ki so ustanovljene s strani kapitalske družbe, ki ima sedež izven držav članic EU, pa je potrebna usklajenost letnega poročila z ožjim sklopom obeh bilančnih direktiv oziroma na enakovreden način, sicer je potrebna sestava in razkritje, ne pa tudi revidiranje posebnega letnega poročila za dejavnosti podružnice (novi četrti odstavek 556. člena ZGD).

Novela je prinesla določene poenostavitve glede posredovanja podatkov iz letnih poročil. V tej zvezi so t. i. mali podjetniki, ki so obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, oproščeni obveznosti predložitve letnega poročila Agenciji za javnopravne evidence. Za vse gospodarske družbe in podjetnike, za katere je zakonsko določena dolžnost publiciranja letnih poročil preko spletnih strani, ki jih organizira AJPES, je pomembna novost, da je vsakomur omogočen brezplačen vpogled v takšne podatke, objavljene na spletnih straneh (novi tretji odstavek 55. člena).

---

[11] Uradni list RS, št. 57/2004.

[2] Poročevalec, št. 52 z dne 17.04.2004, str. 4.

Novela je posegla tudi v ureditev statusnopravnih preoblikovanj, in sicer z opredelitvijo, da mora tako združitvene kot tudi delitvene revizorje imenovati sodišče v vseh primerih in ne le tedaj, ko gre za imenovanje t. i. skupnega revizorja (7. in 9. člen novele).

V povezavi z vstopom Slovenije v EU in razpravami o uporabi slovenskega jezika je pomembna sprememba 20. člena ZGD o uporabi slovenskega jezika tudi pri opredelitvi firme gospodarske družbe. Po novelirani ureditvi se črta izjema uporabe tujega jezika pri fantazijskem poimenovanju z novo opredelitvijo, da se *»v firmi lahko uporabljajo fantazijska poimenovanja, ki ne vsebujejo tujih črk«.*

Prvotno so bili z željo poenostavitev in ekonomičnosti podani širši predlogi glede poslovanja malih podjetnikov in majhnih gospodarskih družb. V strokovnih krogih je povzročil precejšnjo negativno razpravo predlog po prenosu registrskih postopkov iz sodišč na Agencijo za javnopravne evidence, kar v novelo ni vključeno. Od vseh predlogov pa sta bili kljub temu sprejeti dve pomembni novosti. Prva se nanaša na opustitev zakonske obveznosti izdelave akta o ustanovitvi enoosebne družbe z omejeno odgovornostjo v obliki notarskega zapisa (6. člen novele),[3] druga pomembna novost pa se nanaša na majhne podjetnike, za katere je novela ZGD-F določila obveznost vodenja poslovnih knjig po sistemu dvostavnega knjigovodstva. Novela ZGD-G je črtala določbo 10. odstavka 137. člena ZGD, ki je določala prenehanje veljavnosti določbe drugega odstavka 74. člena s 01.01.2005. Tako bodo lahko t. i. majhni podjetniki vodili poslovne knjige po sistemu enostavnega knjigovodstva tudi po tem datumu.

1. POTREBNE DODATNE SPREMEMBE ZGD ZARADI SPREMENJENIH IN NOVIH PREDPISOV S PODROČJA PRAVA DRUŽB EU:

1.1. Societas Europaea - evropska delniška družba

(Council regulation EC No 2157/2001 on the Statute for a European Company (SE), OJ L 294, 10.11.2001 in Council Directive 2001/86/EC of 8 October 2001 supplementing the Statute for a European company with regard to the involvement of employees OJ L 294, 10.11.2001, 22-32)

Uvedba evropske delniške družbe kot posebne pravnoorganizacijske oblike predstavlja, tako po obsegu kot po pomenu, osrednji del potrebne spremembe ZGD. Upoštevati je treba **uredbo,** hkrati pa normativno izgraditi sistem delavske participacije v skladu z **direktivo.** Nomotehnične možnosti so različne, od posebnega zakona o uvedbi evropske delniške družbe do spremembe ZGD. Glede na to, da ZGD predstavlja zakonik prava družb, bi bilo najustrezneje opredeliti SE v posebnem poglavju, dopolniti pa bo treba tudi ostale dele ZGD.

Skrajni rok za uskladitev ZGD z uredbo in direktivo je 08.10.2004.

[3] Prvotno je predlog vključeval opustitev notarske obličnosti tudi pri družbeni pogodbi družbe z omejeno odgovornostjo.

1.2. Bilančno pravo - sedmo poglavje ZGD: "Poslovne knjige in letno poročilo" ter Slovenski računovodski standardi

Po sprejetju novele ZGD-F so se kar dvakrat spremenile bilančne direktive, in sicer četrta bilančna direktiva kot tudi sedma direktiva o konsolidaciji bilanc, v teku pa so tudi spremembe sedme direktive o revizorjih.
1. Direktiva št. 2001/65 - Ovrednotenje po pošteni vrednosti (fair value) spreminja tri bilančne direktive - četrto, sedmo in direktivo o računovodstvu bank:
najpomembnejši del je korekcija načela previdnosti z uvedbo načela vrednotenja po pošteni vrednosti za finančne instrumente

2. **Direktiva št. 2003/51** - Modernizacijska direktiva; namen direktive je odpraviti vsa že obstoječa neskladja bilančnih direktiv z mednarodnimi računovodskimi standardi. Prinaša tudi pomembne novosti glede vsebine računovodskih izkazov in predvsem poslovnega poročila ter poročil revizorjev. Razširja tudi načelo poštene vrednosti, tako po subjektih kot tudi glede na objekt. Ta direktiva spreminja štiri direktive, to je četrto - bilančno direktivo, sedmo - o konsolidaciji bilanc, ter direktivi o računovodskih poročilih v bankah in o računovodskih poročilih v zavarovalnicah.

Po direktivi obstoji dolžnost, da morajo nacionalne zakonodaje uvesti rešitve iz direktiv najkasneje do 01.01.2005.

1.3. Obvezna uporaba Mednarodnih računovodskih standardov - uredba - *Regulation (EC) No 1606/2002 of the European Parliament and of the Council of 19 July 2002 on the application of international accounting standards OJ L 243, 11.09.2002, 1-4*

Uredba ES določa obveznost izdelave **konsolidiranih računovodskih izkazov za vse javne družbe,** s katerimi vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, direktno z uporabo mednarodnih računovodskih standardov **od 01.01.2005.**

V tej zvezi je dolžnost nacionalnih zakonodaj, da do 01.01.2005 uredijo to vprašanje v zvezi z uporabo MRS tudi za druge javne oz. nejavne družbe bodisi kot obveznost bodisi kot možnost.

Za uspešnejšo vpeljavo MSRP je bila 29. septembra 2003 sprejeta tudi uredba, št. 1725/2003, o sprejemu določenih mednarodnih računovodskih standardov,[4] ki jo dopolnjuje še uredba, št. 707/2004.

1.4. Direktiva št. 2003/38 - o definiciji majhnih in srednjih družb

Ta direktiva je za skoraj 17% dvignila pragove posameznim merilom, ki imajo v računovodstvu poseben pomen za razvrščanje družb na majhne, srednje in velike družbe.

Nacionalne zakonodaje je treba uskladiti z novimi definicijami in na ta način omogočiti majhnim in srednjim družbam **vse oprostitve in poenostavitve** glede računovodskega poročanja in razkrivanja v zvezi z letnimi poročili in posameznimi računovodskimi izkazi.

---

[4] *Regulation (EC) No 1725/2003 of the European Parliament and of the Council of 29 September 2003 adoptimg certain international accounting standards in accordance with Regulation (EC) No 1606/2002 of the European Parliament and of the Council, OJ L 261, 13.10.2003, 1.*

2. ZASNOVA NOVELE ZGD-H

Cilj ZGD-H je:

- **ustvariti pravne podlage za uvedbo evropske delniške družbe – Societas Europaea v slovenski pravni sistem v okviru prava družb;**
- **opredeliti pravno podlago za neposredno uporabo mednarodnih računovodskih standardov v javnih delniških družbah v skladu z uredbo EU in uskladiti slovensko bilančno pravo z reformnimi spremembami bilančnega prava v EU;**
- **z zakonskimi spremembami ustvariti pravno podlago za modernizacijo upravljanja in poslovanja gospodarskih družb, pretežno povezana z uporabo elektronskih in drugih sodobnih tehničnih sredstev ter slediti prizadevanjem za modernizacijo prava družb v okviru EU in njenih članic.**

V zvezi z uvedbo evropske delniške družbe v slovenski pravni sistem je treba, poleg uredbe kot unifikacijskega predpisa, upoštevati tudi direktivo o delavski participaciji. V ZGD se urejajo tista vprašanja, ki so nujna zaradi uskladitve z uredbo ter ureditev izbirnih pravic v delu, ki se nanašajo na korporacijskopravna vprašanja, kapitalske strukture manjšinskih pravic in upravljanje delniške družbe. Vprašanje delavske participacije v skladu z direktivo pa bo urejeno v posebnem zakonu, s katero se implementira v slovenski pravni red.

Neposredna uporaba mednarodnih računovodskih standardov je določena že z uredbo EU, v skladu z njo ZGD določa njihovo uporabo tudi za ostale javne delniške družbe, banke in zavarovalnice. Novela zakona dosledno uveljavlja, v skladu s spremembami bilančnih direktiv, načelo poštene vrednosti kot temelja za vrednotenje v računovodskih izkazih. Pri tem ZGD določa le osnovna vprašanja s področja bilančnega prava in prava računovodstva, za ostalo pa odkazuje na podrobnejšo urejanje v Slovenskih računovodskih standardih.

Novela bo relativno zelo obsežna, saj njen predlog vsebuje preko 40 členov, pri čemer posamezni členi predloga novele vključujejo spremembe več členov ter uvajajo številne dodatne člene. Tako npr. samo poglavje o evropski delniški družbi na novo uvaja več kot 60 členov. Predlog novele je še posebej zanimiv z nomotehničnega vidika, ker so dodani členi označeni s posameznimi črkami. Zaradi večjega števila tako dodanih členov pa se pojavlja označba s sistemom dvojnih črk (torej označba 398aa člen, 398ab člen itd.).

3. EVROPSKA DELNIŠKA DRUŽBA - Societas Europaea (SE)

Uredba o statutu Societas Europaea (evropske delniške družbe)

Council Regulation EC No 2157/2001 on the Statute for a European Company (SE), OJ L 294, 10. 11. 2001, 1–21.

Po več kot 30 letih od prvega predloga uredbe Komisije EU je 8. 10. 2001 svet EU sprejel uredbo o statutu evropske delniške družbe. S sprejemom uredbe kot unifikacijskim pravnim sredstvom je v EU podan pravni temelj za ustanavljanje evropske delniške družbe kot nadnacionalne družbe, ki jo ureja nadnacionalno – evropsko pravo. S tem je dana možnost, da družbe, ki poslujejo v več državah članicah EU, namesto ustanavljanja družb hčera v posameznih državah z različno korporacijskopravno ureditvijo ustanovijo le eno evropsko družbo, ki bo lahko poslovala v vseh državah članicah EU z uporabo enotnih pravil, ki

opredeljujejo upravljalsko, kapitalsko in siceršnjo pravno strukturo te družbe ter imajo nadnacionalni pomen. Za evropsko delniško družbo torej ne velja korporacijsko pravo posameznih članic, v katerih takšna družba posluje, temveč nadnacionalno pravo, ki ga predstavlja uredba o SE.

Čeprav predstavlja Societas Europaea evropsko delniško družbo, pa le-ta kljub temu ni registrirana v centralnem registru evropskih družb v okviru EU, temveč se registrira v registru gospodarskih družb določene članice EU. Ta registracija pa se objavi v Uradnem listu EU.SE se ne registrira v vseh državah članicah EU, v katerih posluje, ampak mora biti registrirana le v državi članici, kjer ima sedež uprava družbe. S takšno zahtevo se želi preprečiti najrazličnejša izigravanja, kot so davčni prekrški ali pranje denarja.

Družbe imajo dve možnosti: izberejo lahko bodisi »nacionalno družbo«, ki je urejena z nacionalnim korporacijskim pravom, ali pa nadnacionalno – evropsko družbo, ki je urejena v evropski uredbi ter komplementarno dopolnjena z delom nacionalne zakonodaje. Podobno velja za gospodarsko interesno združenje, kjer lahko članice izbirajo med nacionalnim gospodarskim interesnim združenjem ali evropskim gospodarskim interesnim združenjem, ki ga ureja evropska uredba.[5]

Zgolj dejstvo, da je evropska delniška družba urejena z uredbo in z direktivo, kaže na določene posebnosti glede prepletanja nadnacionalnega in nacionalnega prava. S pravno-sistemskega vidika samo dejstvo, da je participacija delavcev urejena z direktivo, zahteva njeno implementacijo v nacionalni zakonodaji ter predpisih.

Z vidika prepletanja nacionalnih in nadnacionalnih pravnih pravil je veliko bolj signifikanten nomotehnični pristop same uredbe. Kljub temu, da je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah (drugi odstavek 70. člena uredbe), uredba po eni strani sama ne rešuje vseh korporacijskopravnih vprašanj v evropski delniški družbi in zato odkazuje na uporabo nacionalnega prava držav članic, po drugi strani pa tudi zahteva, da države članice izključno za evropsko delniško družbo sprejmejo ustrezna pravna pravila, ki bodo sploh omogočila učinkovito implementacijo uredbe in njeno uporabo s strani gospodarskih subjektov. Poleg tega uredba dopušča državam članicam vrsto opcijskih upravičenj, da lahko posamezna korporacijskopravna vprašanja za evropske delniške družbe uredijo s posebnimi pravili - bodisi enakimi, kot veljajo za nacionalne delniške družbe, bodisi posebej prilagojenimi za evropsko delniško družbo.

S pravno-sistemskega vidika evropska delniška družba ne bo čista supranacionalna pravnoorganizacijska oblika za opravljanje gospodarske dejavnosti (npr. v tako čisti obliki evropsko gospodarsko interesno združenje), ampak bo predstavljala mešanico oziroma kombinacijo supranacionalne in nacionalne pravnoorganizacijske oblike. Evropska delniška družba namreč ne bo registrirana in ne bo pridobila pravne osebnosti z vpisom v evropski sodni register, ampak bo registrirana le v državi članici, kjer ima sedež uprava družbe. Čeprav bo imela možnost delovati na celotnem območju EU, ne bo registrirana v vseh državah članicah EU.

Uredba Sveta (ES) št. 2157/2001 z dne 8. oktobra 2001 o statutu evropske družbe (SE) je zakonodajni akt, ki sodi v okvir sekundarne (evropske) zakonodaje. Veljavnost in uporabnost sekundarne (evropske) zakonodaje ureja 249. člen Pogodbe o Evropski skupnosti (v nadaljevanju: PES). V drugem odstavku 249. člena PES določa, da se uredba splošno uporablja ter da je zavezujoča v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah. Uredba je torej tisti zakonodajni dokument, s katerim se doseže (popolna) unifikacija prava v

[5] Takšno možnost ustanovitve evropskega Gospodarskega interesnega združenja v Sloveniji, po vključitvi v EU, predvideva novela ZGD-F (509.a člen).

državah Evropske skupnosti, saj (načeloma) ne predvideva urejanja posameznih institutov oziroma dejanskih stanj s strani držav članic oziroma njihovih nacionalnih zakonodaj. Uredba sama predpisuje pravila, ki jih države članice oziroma njeni subjekti morajo uporabljati kot (pozitivno) veljavno pravo in katera so neodvisna od njihove implementacije v nacionalno zakonodajo posamezne države članice.

Čeprav je Uredba SE uredba, kot jo določa 249. člen PES, vendarle ne sledi popolnoma normativni ureditvi uredbe kot jo pozitivno pravno ureja 249. člen PES. Uredba SE se v določenih določbah približuje direktivi v tem smislu, da prepušča državam članicam, da v svojih nacionalnih zakonodajah uredijo določen institut oziroma določen segment posameznega instituta. Podobnost se torej kaže v urejanju posameznih vprašanj na nacionalni zakonski ravni. Vendar pa direktiva države članice izrecno zavezuje k ureditvi določene problematike v nacionalni zakonodaji, medtem ko Uredba SE daje državam članicam le možnost, da tiste institute oziroma dejanska stanja, za katere Uredba SE to izrecno določa, uredijo v nacionalni zakonodaji, v, s strani Uredbe SE, predpisanem okviru oziroma, da posamezna vprašanja, ki jih sicer ureja in pravila za njih določa Uredba SE, uredijo ustrezno drugače kot je primarno določeno z Uredbo SE; v okviru možnosti in pravil, ki jih določa sama Uredba SE.

Uredba SE je »posebna« še v drugem pogledu. Na določenih mestih namreč izrecno določa, da se za posamezna vprašanja neposredno uporablja nacionalna zakonodaja države članice (ustrezno usklajena z evropsko zakonodajo).

Poleg teh značilnosti pa se Uredba SE v 1. odstavku 68. člena bistveno približa direktivi v tem smislu, da določa, da »države članice sprejmejo ustrezne določbe, ki zagotavljajo učinkovito uporabljanje te uredbe«. Uredba SE torej poleg svoje neposredne uporabe predvideva, da morajo države članice vzpostaviti ustrezen normativni okvir (podlago) za udejanjanje določb in pravil Uredbe SE (torej dosego cilja učinkovitega uporabljanja Uredbe SE), poleg tega pa državam članicam omogoča avtonomno urejanje posameznih vprašanj v zvezi z Evropsko delniško družbo (Societas Europa) (v nadaljevanju: SE).

Uredba SE v večih določbah vsebuje t.i. izbirne oziroma opcijske pravice, ki državi članici omogočajo avtonomno urejanje posameznih vprašanj glede SE. Takšne izbirne (opcijske) pravice Uredba SE vsebuje v členih 2, 7, 8, 12 (Splošne določbe), členih 19, 24, 31, 34, 37 (Ustanovitev), členih 39, 40, 41, 43, 48, 50, 54, 55, 56, 59 (Struktura SE) in členu 67 iz »Naslova VI – Dodatne in prehodne določbe«.

Uredba vsebuje le minimalne določbe glede opredelitve posameznih statusnih oziroma korporacijskopravnih atributov evropske delniške družbe, kar omogoča napotitev na uporabo nacionalnega prava tiste države, v kateri je registrirana in ima svoj sedež, ki se ravna po sedežu uprave družbe (7. člen uredbe). To pomeni, da se bodo tudi za evropske delniške družbe uporabljala druga določila nacionalnega prava, ki veljajo za "domače" delniške družbe. Pri tem pa so določene izjeme v okviru specifičnih določb v predpisih zgolj za evropsko delniško družbo ali v okviru dopustnih določb v samih statutih evropskih delniških družb.

Tako se za evropsko delniško družbo po hierarhičnem vrstnem redu uporabljajo naslednja pravila:

1. določbe uredbe o SE;
2. določbe statuta same evropske delniške družbe, če to uredba izrecno dopušča;

Glede vprašanj, ki jih uredba ne ureja ali pa jih ureja le delno, se za evropsko delniško družbo po hierarhičnem vrstnem redu uporabljajo naslednja pravila:

1. pravila nacionalne zakonodaje države članice, posebej namenjena evropski delniški družbi, v skladu z uredbo ES;
2. pravila nacionalne zakonodaje držav članic, ki se sicer uporabljajo za nacionalne delniške družbe;
3. določbe statuta evropske delniške družbe v enakem obsegu in pravno močjo, kot to velja za nacionalne delniške družbe.

Posebej je treba izpostaviti, da se nacionalna zakonodaja uporablja le, če je v skladu z direktivami ES s področja prava družb. Če države članice zgolj za evropske delniške družbe določijo posebna pravila, ki so drugačna od siceršnjega domačega prava družb za delniško družbo, se uporabljajo ta posebna pravila, če so v skladu z uredbo ES (9. člen uredbe).

Posebej opozarjamo na dvojni režim veljavnosti določb statutov evropskih delniških družb. Te imajo celo prednost pred uporabo nacionalne zakonodaje, vendar zgolj v tistih primerih, ki jih uredba o SE izrecno določa.

V praksi govorijo o evropski delniški družbi kot o zastavonoši evropske ureditve prava družb (*"flagship" of European Company Law*), zaradi česar se nekaterim ne zdi primerno, da je zaradi kompromisov oziroma popuščanja pred nacionalnimi pritiski ostalo le malo nadnacionalne ureditve.[6]

Zaradi uporabe in odkazovanja na nacionalno zakonodajo in povratnega odkazovanja le-te na specialno oziroma splošno evropsko korporacijsko zakonodajo, bo lahko v praksi mnogokrat prišlo do zavestnih ali nezavestnih pravnih praznin, ki jih bo morala v prihodnosti šele rešiti poslovna in sodna praksa.[7]

Uredba odkazuje na uporabo pravil nacionalnih zakonodaj držav članic, ki so pri tem udeležene, ter kombinirano uporabo pravil države članice, v kateri bo imela evropska delniška družba svoj sedež, in pravil uredbe o SE. V primeru neusklajenih pravil nacionalnih zakonodaj, uporabe različnih institutov varovanja manjšinskih delničarjev in podobno, bodo imela težave sodišča, ki bodo registrirala takšno združitev v drugi državi članici in presojala, ali so ustrezno zavarovani interesi manjšinskih delničarjev po pravu ene ali druge države.[8]

Za evropsko delniško družbo je predpisan minimalni osnovni kapital v višini 120.000 evrov. Z relativno nizkim zneskom minimalnega osnovnega kapitala se želi omogočiti bodisi preoblikovanje bodisi ustanovitev evropske delniške družbe tudi s strani srednje velikih družb različnih držav članic EU. Evropska delniška družba je lahko bodisi javna bodisi nejavna. Če se z njenimi delnicami trguje na organiziranem trgu, je v tem pogledu izenačena z drugimi javnimi družbami in se v tem segmentu v celoti uporablja nacionalno pravo.

Upravljalska struktura evropske delniške družbe je lahko raznolika, odvisna tudi od nacionalnih ureditev, ki različno implementirajo spremljajočo direktivo o vključevanju zaposlenih v upravljanje.

---

[6] *C. Teichmann* (str. 310) govori, da takšen način kodifikacije prava družb vodi v luknjičasto ureditev, ki jo primerja s švicarskim sirom -"*Swiss cheese*".

[7] Npr. vprašanje usklajenosti nacionalnih ureditev pri varovanju manjšinskih delničarjev ob sklicu delniških družb, kadar se družbe združujejo zaradi ustanovitve evropske delniške družbe.

[8] Glej več o tem *C. Teichmann*, str. 326.

Evropska delniška družba se lahko ustanovi na štiri načine:

1. z združitvijo dveh ali več obstoječih delniških družb najmanj dveh različnih članic EU;
2. z oblikovanjem holding družbe, ki bo imela v lasti delniške družbe oziroma družbe z omejeno odgovornostjo najmanj dveh različnih držav članic;
3. z ustanovitvijo družbe hčere družb iz najmanj dveh držav članic;
4. s preoblikovanjem javne delniške družbe, ki je imela najmanj dve leti družbo hčero v drugi državi članici EU.[9]

Ustanovitev evropske delniške družbe je mogoča na zelo različne načine. Poudariti je treba, da pri ustanovitvi evropske delniške družbe niso nujno udeležene samo delniške družbe, temveč so lahko v nekaterih primerih udeležene tudi družbe z omejeno odgovornostjo, včasih pa tudi druge pravne osebe bodisi javnega bodisi zasebnega prava. Sodelovanje fizičnih oseb pri ustanovitvi evropske delniške družbe je izključeno.

Poleg omenjenih štirih osnovnih modelov ustanovitve delniške družbe je v nadaljevanju podana tudi možnost ustanovitve nove delniške družbe s strani že oblikovane evropske delniške družbe (na enega od zgoraj predstavljenih štirih načinov) ali pa od nadaljnje ustanovljene evropske delniške družbe. Sama evropska delniška družba torej lahko ustanovi eno ali več hčerinskih družb v obliki evropske delniške družbe.[10]

Pri ustanovitvi evropske delniške družbe z združitvijo, bodisi s spojitvijo bodisi s pripojitvijo so lahko udeležene zgolj delniške družbe (drugi odstavek 17. člena uredbe).

Pri ustanovitvi holdinga SE so lahko poleg delniških družb udeležene tudi družbe z omejeno odgovornostjo (drugi odstavek 2. člena uredbe). Pri ustanovitvi hčerinske SE so lahko udeležene vse gospodarske družbe in vse druge pravne osebe javnega ali zasebnega prava s statutarnimi sedeži in glavnimi upravami v EU.

Pri ustanovitvi evropske delniške družbe je treba upoštevati mednarodni element - udeležbo družb iz več držav članic. Ta zahteva včasih nujno pogojuje, da je pri ustanovitvi evropske delniške družbe vključenih več pravnih subjektov. Tudi pri preoblikovanju obstoječe delniške družbe v evropsko delniško družbo je potrebno sodelovanje več pravnih oseb iz različnih držav. V evropsko delniško družbo se lahko preoblikuje le tista "nacionalna" delniška družba, ki ima vsaj dve leti hčerinsko družbo v drugi državi članici oziroma za katero velja zakonodaja druge države članice.

Pri izpolnjevanju pogoja mednarodnega elementa se v nekaterih primerih zahteva samostojna pravnoorganizacijska oblika, včasih pa zadostuje zgolj podružnica v drugi državi. Pri preoblikovanju domače delniške družbe v evropsko delniško družbo uredba zahteva hčerinsko družbo, ki pripada drugi državi (četrti odstavek 2. člena uredbe).

Z vidika števila pravnih subjektov, ki so potrebni za ustanovitev evropske delniške družbe, je najkompleksnejša ustanovitev holdinga SE. Holdinško evropsko delniško družbo lahko ustanovijo delniške družbe in družbe z omejeno odgovornostjo, pri čemer gre za dve različni

---

[9] Ravno ta način bo za prakso še posebej zanimiv. Glej več *K. Oplustil, M. Schneider, Zur Stellung der Europäischen Aktiengesellschaft im Umwandlungsrecht*, Neue Zeitschrift für Gesellschaftsrecht (NZG), št. 1/2003, str. 13.

[10] Drugi odstavek 3. člena uredbe; pri tem uredba, ne glede na nacionalno zakonodajo, dopušča takšno ustanovitev družbe hčere tudi v primeru, če nacionalna zakonodaja ne dopušča enoosebne delniške družbe, pri čemer se smiselno uporabljajo določbe nacionalne zakonodaje o izvajanju dvanajste direktive s področja prava družb o družbi z omejeno odgovornostjo z enim družbenikom (*Twelfth Council Company Law Directive 89/667/EEC of 21 December 1989 on single-member private limited-liability companies*, OJ L 395, 30.12.1989, 40-42).

situaciji. Če sta ustanoviteljici pripadnici različnih držav, lahko ustanovita holding SE bodisi v eni od teh držav bodisi v tretji državi članici EU. Lahko pa sta ustanoviteljici družbi iz iste države, vendar mora v tem primeru imeti vsaka od njiju že najmanj dve leti hčerinsko družbo ali vsaj podružnico v drugi državi članici (drugi odstavek 2. člena uredbe). Podobna kombinacija velja tudi pri ustanovitvi hčerinske SE, s tem da so poleg kapitalskih družb lahko vključene tudi druge pravne osebe.

Z vidika razvoja evropskega prava družb je ena od najpomembnejših novosti uredbe o SE ureditev upravljanja v evropski delniški družbi, ki omogoča alternativno izbiro enotirnega ali dvotirnega sistema. To vprašanje je prepuščeno statutu evropske delniške družbe (38. člen uredbe). V dvotirnem sistemu ima delniška družba *skupščino delničarjev*, *nadzorni organ* in *poslovodni organ*, v enotirnem sistemu pa samo *skupščino delničarjev* in *upravni odbor*.

Ureditev v uredbi o evropski delniški družbi je najbolj revolucionarna v določbah, ki urejajo možnost prenosa sedeža SE v drugo državo. To vprašanje je eno najbolj spornih vprašanj v evropskem pravu družb in je tesno povezano z vprašanjem siceršnje pravice do svobodne ustanovitve, ki ga zagotavlja pogodba ES[11] in ga v zadnjem času evropska sodna praksa rešuje v korist ustanoviteljev oziroma delničarjev ter družbenikov gospodarskih družb (znani primeri "*Centros*", *Überseering*", "*Inspire Art*"). Vprašanje je povezano s pravili mednarodnega zasebnega prava in z vprašanjem uporabe različnih teorij glede pripadnosti pravnih oseb oziroma gospodarskih družb - bodisi teorije inkorporacije bodisi teorije sedeža. Slednjo uporablja tudi ZGD za gospodarske družbe, medtem ko so splošna pravila za pravne osebe nekoliko drugačna.[12]

Uredba o SE določa, da se lahko statutarni sedež SE prenese v drugo državo članico, pri čemer je posebej pomembna opredelitev, da takšen prenos ne povzroči prenehanja SE ali nastanka nove pravne osebe (prvi odstavek 8. člena uredbe). Uredba določa za prenos sedeža poseben postopek, vključno z dolžnostjo poslovodnih organov o pripravi ustreznega postopka odločanja delničarjev, hkrati pa uredba daje opcijsko upravičenje državam članicam, da lahko dodatno določijo predpise, ki bodo zagotovili ustrezno zaščito manjšinskih delničarjev, ki prenosu nasprotujejo (peti odstavek 8. člena uredbe).

Ker ima Slovenija pravo družb kodificirano v ZGD, je najustrezneje, da se tudi ureditev, povezana z evropsko delniško družbo, vključi v ZGD. V posebnem poglavju so urejena vprašanja, ki jih določa uredba bodisi na obvezni bodisi na opcijski ravni, podobno kot je urejeno evropsko gospodarsko interesno združenje.

Vsekakor je treba izpostaviti, da je nujna podrobnejša ureditev upravljanja. Tako je treba natančno opredeliti funkcijo upravnega odbora, ki bo združeval funkciji nadzornega sveta in uprave v dvotirnem sistemu. Zato je tudi bilo treba jasneje razmejiti pristojnosti med skupščino in upravo ter posebej opredeliti odgovornost članov upravnega odbora po vzoru primerjalnih pravnih ureditev. V tradicionalnem enotirnem sistemu je treba zagotoviti ustrezno vlogo zunanjih neizvršilnih članov uprave, ki niso vključeni v dnevno vodenje poslov družbe.

V oddelku o upravljanju evropske delniške družbe je opredeljen dvotirni in enotirni *sistem upravljanja* v evropski delniški družbi. Z vidika razvoja evropskega prava družb je ena od najpomembnejših novosti Uredbe SE ureditev upravljanja v evropski delniški družbi, ki omogoča alternativno izbiro enotirnega ali dvotirnega sistema. Gre za kompromisno rešitev, ki je močno povezana tudi s spornim vprašanjem vključevanja zaposlenih v upravljalsko strukturo oziroma v organe delniške družbe. To vprašanje je prepuščeno statutu evropske

---

[11] *Treaty establishing the European Community*, OJ C 325, 24.12.2004 (konsolidiran tekst).

[12] Zaradi najnovejše prakse Sodišča ES in ureditve v uredbi o evropski delniški družbi bi bilo treba preveriti ustreznost določbe ZGD o ureditvi pripadnosti tujega podjetja oziroma gospodarske družbe.

delniške družbe (38. člen uredbe). Bistvena razlika med sistemoma je v tem, da imamo v delniški družbi pri dvotirnem sistemu tri organe:

- *skupščino,*
- *upravo* in
- *nadzorni svet*;

pri družbah z enotirnim upravljalskim sistemom pa:

- *skupščino* in
- *upravni odbor*.

Upravljalska struktura evropske delniške družbe je lahko raznolika, odvisna tudi od nacionalnih ureditev, ki različno implementirajo spremljajočo direktivo o vključevanju zaposlenih v upravljanje.

Uredba SE je pravni akt, katerega določila državo članico neposredno zavezujejo, zato so pri dvotirnem sistemu (v členih od 398.ah do 398.aj) v skladu z opcijskimi ali izbirnimi možnostmi opredeljene zgolj določene izbirne možnosti glede upravljanja v evropski delniški družbi (SE). Uredba SE namreč dopušča, da države članice zgolj za evropske delniške družbe določijo posebna pravila glede upravljanja, ki so drugačna od siceršnjega domačega prava družb za delniško družbo, ki pa morajo biti usklajena z uredbo ES (9. člen Uredbe SE). Izbirne možnosti iz Uredbe SE hkrati ponujajo možnost za čim večjo usklajenost pravil nacionalnega delniškega prava s pravili, ki veljajo za evropske delniške družbe.

V oddelku o upravljalski strukturi v evropski delniški družbi je bistveno večji del določb posvečen enotirnemu (monističnemu) sistemu. Slovenski ZGD doslej enotirnega sistema upravljanja delniških družb sploh ni urejal, zato je v poglavju o evropski delniški družbi po primerjalnopravnem vzoru v posebnem pododdelku podrobno uredil enotirni sistem upravljanja v delniški družbi in hkrati določil, da se določbe pododdelka o enotirnem upravljalskem sistemu v evropski delniški družbi uporabljajo tudi za nacionalne oziroma domače delniške družbe, če izberejo enotirni upravljalski sistem brez nadzornega sveta (nov tretji odstavek 261. člena ZGD). Uredba SE vsebuje zgolj rudimentarne določbe o enotirnem upravljalskem sistemu in dopušča nacionalnim zakonodajalcem širok manevrski prostor. To je omogočilo vzpostavitev zaključene in celovite pravne ureditve monističnega upravljalskega sistema, ki se v oziru, katera vprašanja je potrebno urediti, naslanja na določila dosedaj veljavnega ZGD o upravi in nadzornem svetu. V slovenskem delniškem pravu imamo sicer načelno alternativno dopustnost enotirnega oziroma dvotirnega sistema upravljanja delniških družb, vendar je izbira omejena večjim in pomembnejšim delniškim družbam, ki morajo obvezno oblikovati nadzorni svet (drugi odstavek 261. člena ZGD).

Uredba določa le minimalna pravila upravljanja v evropski delniški družbi, tako za dvotirni kot za enotirni sistem, ter nekatera skupna pravila za enotirni in dvotirni sistem. V ostalem je to vprašanje prepuščeno nacionalnim zakonodajam, kot to sicer velja za delniške družbe. Posebej pa sta v zvezi s tem pomembna peti odstavek 39. člena in četrti odstavek 43. člena uredbe, ki zavezujeta, da države članice v nacionalni zakonodaji podrobneje uredijo upravljanje v enotirnem in dvotirnem sistemu upravljanja delniških družb, če njihovo pravo družb takšne ureditve še nima, ker bodisi ne pozna bodisi ne dopušča enega od teh sistemov.

To vprašanje je posebej aktualno za Slovenijo, ki, kljub njegovi načelni dopustitvi, enotirnega sistema nima podrobneje normativno izgrajenega. Zaradi uskladitve z Uredbo SE je s to novelo ZGD to vprašanje podrobneje oziroma celovito uredil. Vsekakor je treba izpostaviti, da je nujna podrobnejša ureditev upravljanja v tistih evropskih delniških družbah, ki bodo imele enotirni sistem upravljanja. Tako je zakon natančno opredelil funkcijo upravnega

odbora, ki združuje funkciji nadzornega sveta in uprave v dvotirnem sistemu. Zato so tudi jasno razmejene pristojnosti med skupščino in upravo ter je posebej opredeljena odgovornost članov upravnega odbora po vzoru primerjalnih pravnih ureditev. V tradicionalnem enotirnem sistemu je namreč treba zagotoviti ustrezno vlogo zunanjih neizvršnih članov upravnega odbora, ki niso vključeni v dnevno vodenje poslov družbe.

Od drugih vprašanj velja posebej izpostaviti ureditev manjšinskih pravic delničarjev pri posameznih modelih ustanavljanja evropskih delniških družb in te določbe uskladiti v skladu z možnostmi uredbe z materialnopravnimi določbami, ki jih ZGD sicer določa pri statusnopravnih preoblikovanjih za domače gospodarske družbe. Ta vprašanja je bilo treba poenotiti, saj ni nobenega razloga, da bi bile rešitve in standardi varovanja delničarjev in upnikov pri podobnih vprašanjih različni, kadar so enkrat vključene zgolj domače gospodarske družbe, drugič pa domače družbe, ki pa imajo predvsem supranacionalni značaj. Hkrati ureditev evropske delniške družbe tudi povratno učinkuje na ureditev domačih delniških družb. Pri tem je bilo treba korporacijskopravna vprašanja, ki se nanašajo na kapitalsko in upravljalsko strukturo, v čim večji meri poenotiti, da zgolj to dejstvo ne bi povzročilo bega od domače nacionalne zakonodaje in izbire bodisi tujega bodisi nadnacionalnega prava posredno ali neposredno, torej bodisi z direktnim preoblikovanjem v supranacionalne oblike bodisi s preselitvijo sedeža, kar bi bilo z vidika gospodarskih interesov še najmanj ustrezno.

Ureditev evropske delniške družbe v ZGD ne posega v vprašanje delavske participacije. To vprašanje ureja posebni zakon, tako kot je to nomotehnično že urejeno v zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU)[13] ter v zakonu o evropskih svetih delavcev (ZESD).[14]

4. MODERNIZACIJA PRAVA DRUŽB

V skladu z najnovejšimi dosežki posameznih primerljivih nacionalnih zakonodaj (predvsem Nemčije) in v skladu s projekti EU za nadaljnjo modernizacijo prava družb, vsebuje predlog novele ZGD-H tudi določene novosti, ki sledijo modernizacijskim trendom. Pri tem gre za naslednje institute:

- uvaja se možnost Internetne skupščine,
- uvaja se možnost seje nadzornega sveta v obliki videokonference,
- omogoča se možnost uporabe elektronskih sredstev na skupščini,
- dopušča se možnost komuniciranja delničarjev na skupščini s svojimi pooblaščenci s sodobnimi elektronskimi sredstvi,
- določa se obveznost razkritja v zvezi z uporabo kodeksov o upravljanju,
- uvaja se dolžnost uvedbe nadzornih komisij, tako v enotirnih kot v dvotirnih delniških družbah,
- manj striktno se uvaja postopke pri poustanovitvi, omejene zgolj na delničarje,
- uvaja se možnost elektronskega glasila družbe in elektronskega uradnega lista,

[13] Uradni list RS, št. 42/1993, 61//2000 in 56/2001.

[14] Uradni list RS, št. 59/2002.

- podrobneje se določa postopek iztisnitve manjšinskega delničarja *(squeeze-out)* iz družbe, komplementarno ureditvi v ZPre.

5. NADALJNJE SPREMEMBE PRAVA DRUŽB V EU IN SLOVENIJI

Proces spreminjanja in modernizacije prava družb ni končan in se bo nadaljeval tako v EU kot tudi v Sloveniji. V skladu z načrtom modernizacije se v okviru EU ponovno pripravljajo spremembe tako četrte kot sedme direktive, in sicer z že objavljenim predlogom direktive o zakonski reviziji računovodskih izkazov in konsolidiranih računovodskih izkazov. S temi spremembami se ne določajo samo kvalifikacije revizorjev, kar je področje urejanja osme direktive, ampak se substančno določa vprašanja, povezana z obveznimi revizijami računovodskih izkazov in konsolidiranih računovodskih izkazov. V tej zvezi so posebej določeni postopek imenovanja revizorjev, njihova registracija, etična načela delovanja in njihova profesionalnost. Zelo pomembno je poglavje o zagotavljanju neodvisnosti revizorjev ter o revizijskih standardih in o revizijskih poročilih. Uvaja se posebni način kontrole delovanja revizorjev, vključno s sankcijskim mehanizmom. Za vse javne delniške družbe je še posebej pomembna novost predlog za obvezno uvedbo t. i. revizijskih odborov, ki morajo biti sestavljeni izključno iz neizvršnih direktorjev oziroma zunanjih neodvisnih članov in imajo posebne naloge, povezane z računovodstvom družbe in urejanjem razmerij z revizorji. Po predlogu direktive bodo morale države članice uskladiti svojo zakonodajo in računovodske predpise najkasneje do 1. januarja 2006. [15]

Po vzoru Societas Europaea se pripravlja tudi ureditev transnacionalne pravnoorganizacijske oblike druge kapitalske družbe - družbe z omejeno odgovornostjo.

V Sloveniji bo treba v prihodnje spremeniti ZGD zaradi uskladitve z uveljavitvijo evra kot slovenske denarne enote. Tako bo treba opustiti delnico, nominirano v SIT, in uvesti bodisi non par value shares – v obliki kosovne delnice, ali pa uvesti delnico, nominirano v evrih. Vse to pa ima za posledico tudi spreminjanje koncepta osnovnega kapitala in vprašanja razmerij med kategorijami nominalni znesek, število delnic ter osnovni kapital.

Zaradi sprememb v EU bo treba spreminjati tudi ostalo zakonodajo, ki je komplementarna ZGD in v širšem smislu sodi v področje prava družb. V prvi vrsti gre za spremembe Zakona o prevzemih zaradi končne uveljavitve Trinajste direktive o prevzemih. Zaradi sprememb prve publicitetne direktive, ki uvaja evropski sodni register brez listin in z brezplačnim elektronskim dostopom, pa bo treba dograjevati in spreminjati tudi Zakon o sodnem registru.

[15] Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on statutory audit of annual accounts and consolidated accounts and amending Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC.

TEZE ZA SPREMEMBE ZGD

A. SEDMO POGLAVJE: BILANČNO PRAVO

I. PRVA TEZA – DOPOLNITEV 51. ČLENA ZGD

Določi se obvezna uporaba mednarodnih računovodskih standardov (namesto SRS) od 01.01.2005.

Uskladitev z uredbo 1606/2002.

II. DRUGA TEZA – SPREMEMBA 52. ČLENA ZGD

Spremenijo se kriteriji za razvrščanje gospodarskih družb na majhne, srednje in velike družbe.

Uskladitev z direktivo 2003/38 o definiciji majhnih in srednjih družb.

Tretja teza – sprememba in dopolnitev 53. člena ZGD – konsolidirano letno poročilo

Uskladiti opredelitve družb v konsolidaciji v skladu z direktivo.

Uskladitev s spremembo bilančnih direktiv z direktivo 2003/51 z dne 18.06.2003.

Četrta teza – dopolnitev 54. člena ZGD – revidiranje

Opredeli se sestava in vsebina revizorjevega poročila.

Uskladitev z modernizacijsko bilančno direktivo 2003/51 z dne 18.06.2003.

Peta teza – sprememba 55. člena ZGD – javna objava

Poenostavi oziroma opusti se obveznost publicitete računovodskih izkazov za podjetnike posameznike (male, po analizi tudi srednje in velike ter osebne družbe).

Splošna prilagoditev publicitetnim zahtevam v okviru EU, ki zahtevajo publiciteto za kapitalske družbe in osebne družbe, ki so dvojne družbe.

Šesta teza – sprememba 56. člena ZGD – letno poročilo

Natančna opredelitev letnega poročila in njegovih sestavin, ločeno za velike in male družbe ter opredelitev razmerja med letnim poročilom in poslovnim sporočilom (poslovno poročilo ni sestavni del letnega poročila).

Uskladitev z modernizacijsko bilančno direktivo 2003/51 z dne 18.06.2003.

Opomba:

V skladu z razlikovanjem med letnim poročilom in poslovnim poročilom je treba uskladiti ostale določbe ZGD, ki se nanašajo na to vprašanje, kot npr.:

- *potrjevanje letnega poročila,*
- *sprejemanje letnega poročila,*

- *revizija letnega poročila,*
- *izpodbijanje letnega poročila,*
- *ničnost letnega poročila,*
- *vloga letnih poročil pri statusnopravnih preoblikovanjih (treba je ločiti vsebinsko kdaj se nanaša na letno poročilo in kdaj na letno poročilo vključno s poslovnim poročilom)*

Sedma teza – sprememba 61. člena ZGD – členitev bilance stanja

Opredeli se bilanca stanja v skladu z zahtevami direktive in mednarodnih računovodskih standardov ter SRS.

Uskladitev z modernizacijsko bilančno direktivo 2003/51 z dne 18.06.2003 ter mednarodnimi računovodskimi standardi.

Osma teza – sprememba 63. člena ZGD – splošna pravila vrednotenja

Spremeni ter dopolni se upoštevanja načela previdnosti in kot prioritetno opredeli načelo poštene vrednosti pri vrednotenju ("fair value").

Uskladitev s spremembami bilančnih direktiv, tako z direktivo o vrednotenju 2001/65 z dne 27.12.2001 ter modernizacijsko direktivo 2003/51 z dne 18.06.2003.

Deveta teza – dopolnitev 64. člena ZGD – zaključno poročilo o prevzetih oziroma prenosnih družb; vrednotenje po združitvi oziroma delitvi

Opredeli se vrednotenje pri statusnopravnih preoblikovanjih tudi v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi.

Uskladitev z uredbo o uporabi mednarodnih računovodskih standardov – uredba 1606/2002.

Deseta teza – dopolnitev 66. člena ZGD – poslovno poročilo

Opredeliti vsebino poslovnega poročila v skladu z direktivo.

Uskladitev z modernizacijsko bilančno direktivo 2003/51 z dne 18.06.2003 ("analiza razvoja ter predstavitev poslovanja družbe in njenega položaja, predvsem glede informacij v zvezi z okoljem in zaposlenimi").

Enajsta teza – sprememba 545. člena ZGD

Drugi odstavek 545. člena ZGD se dopolni z opredelitvijo, da podružnici tuje kapitalske družbe iz države članice EU ni treba predložiti računovodske izkaze, če so bili računovodski izkazi tuje kapitalske družbe države članice EU sestavljene, revidirane in ……. po pravu te države članice EU v skladu z direktivami EU.

Uskladitev z enajsto direktivo 89/686 z dne 12.12.1989.

B. USKLADITEV S PUBLICITETNO DIREKTIVO

Prva teza – sprememba in dopolnitev 45. člena – obveščanje o registrskih podatkih

Uskladi se publiciteta registrskih podatkov za podružnice iz EU in za ostale podružnice.

Vključi se publiciteta internetnega naslova ter obveščanje o registrskih podatkih na internetnih straneh.

Uskladitev s spremembo prve direktive z dne 15.07.2003.

Druga teza – dopolnitev 55. člena – javna objava letnih poročil

Dopolni se enajsti odstavek 55. člena z opredelitvijo brezplačnega vpogleda v poslovna poročila, objavljena na spletnih straneh.

Uskladitev s četrto bilančno direktivo ter prvo publicitetno direktivo

C. TEZE ZA SOCIETAS EUROPEAE

Slovensko pravo uredi vsa potrebna vprašanja glede Societas Europeae (evropske delniške družbe) na podlagi uredbe EU 2157/2001 z ureditvijo v posebnem poglavju ZGD, ki se doda za četrtim poglavjem delniška družba kot novo 4 a poglavje – Evropska delniška družba.

V poglavju se vključijo vsa določila, ki jih je obligatorno in opcijsko treba urediti v nacionalnem pravu po uredbi EU in se nanašajo na statusnopravna oziroma korporacijskopravna vprašanja, ki se sicer urejajo v ZGD.

Za ureditev je potrebno vključiti cca 40 členov (predlog avstrijskega zakona ima 68 členov, predlog nemškega zakona pa 49 členov).

Ker je treba enakovredno dopustiti tako dvotirni kot enotirni sistem upravljanja, je treba podrobneje urediti upravljalsko strukturo v enotirni delniški družbi, ki sedaj v ZGD ni urejena. To se lahko uredi v poglavju o d.d. ali pa samo v poglavju za evropsko d.d..

Sicer pa se uporablja metoda napotitve na uporabo vseh določb ZGD, ki se nanašajo na delniške družbe.

Splošne določbe

Prva teza – Uporaba določb ZGD za SE

Druga teza – Vpis v sodni register, postopek in objava

Tretja teza – Sedež EU

Določbe v zvezi z ustanovitvijo SE

Ustanovitev z združitvijo

Četrta teza – Postopek in objava združitve

Peta teza – Določanje menjalnega razmerja

Šesta teza – Varstvo manjšinskih delničarjev z določanjem odpravnine

Sedma teza – Varstvo upnikov pri združitvi udeleženih družb

Osma teza – Registracija združitve

Ustanovitev Holding – SE

Deveta teza – Splošno o ustanovitvenem postopku

Deseta teza – Določbe o menjalnem razmerju

Enajsta teza – Varovanje manjšinskih delničarjev in pravica do odpravnine

Dvanajsta teza – Registracija in objava vpisa Holding SE v sodni register

Alternativa:

Prenos sedeža SE

Trinajsta teza – Ponudba odpravnine pri planu o prenosu sedeža

Štirinajsta teza – Revizija ponujene odpravnine

Petnajsta teza – Revizija s strani nadzornega sveta

Šestnajsta teza – Objava plana oziroma načrta o prenosu sedeža

Sedemnajsta teza – Poenostavljeni postopek prenosa sedeža

Osemnajsta teza – Varstvo manjšinskih delničarjev pri prenosu sedeža

Devetnajsta teza – Sodni preizkus odpravnine

Dvajseta teza – Varstvo upnikov pri prenosu sedeža

Enaindvajseta teza – Registracija in objava prenosa sedeža v sodnem registru

Alternativa:

Ustanovitev SE s preoblikovanjem d.d.

Dvaindvajseta teza – Načrt preoblikovanja

Triindvajseta teza – Revizija načrta preoblikovanja

Štiriindvajseta teza – Objava načrta preoblikovanja

Petindvajseta teza – Registracija in objava v sodnem registru

Šestindvajseta teza – Preoblikovanje SE v d.d.

Upravljalska struktura SE

Sedemindvajseta teza – Pravica do alternativne izbire enotirnega in dvotirnega sistema

podpoglavje: Dvotirni sistem

Osemindvajseta teza – Število članov nadzornega sveta

Devetindvajseta teza – Informacijske pravice člana nadzornega sveta, soglasje nadzornega sveta za izvedbo poslov

Enotirni sistem

Trideseta teza – Določitev uporabe določb ZGD

Enaintrideseta teza – Število članov upravnega odbora

Dvaintrideseta teza – Sestava upravnega odbora

Triintrideseta teza – Članstvo v upravnem odboru

Štiriintrideseta teza – Pogodbe s člani upravnega odbora

Petintrideseta teza – Izvršilni direktorji

Šestintrideseta teza – Zastopanje

Sedemintrideseta teza – Podpisovanje

Osemintrideseta teza – Podatki na poslovnih dopisih

Devetintrideseta teza – Omejitve pooblastila za zastopanje in vodenje družbe

Štirideseta teza – Imenovanje s strani sodišča

Enainštirideseta teza – Sodna odločitev o sestavi upravnega odbora

Dvainštirideseta teza – Imenovanje članov upravnega odbora

Triinštirideseta teza – Odpoklic članov upravnega odbora

Petinštirideseta teza – Imenovanje s strani sodišča

Šestinštirideseta teza – Ničnost volitev članov upravnega odbora

Sedeminštirideseta teza – Izpodbijanje izvolitev članov upravnega odbora

Oseminštirideseta teza – Učinki sodbe

Devetinštirideseta teza – Notranja struktura upravnega odbora

Petdeseta teza – Udeležba na sejah upravnega odbora

Enainpetdeseta teza – Sklic upravnega odbora

Dvainpetdeseta teza – Sprejemanje sklepov

Triinpetdeseta teza – Prijava sprememb

Štiriinpetdeseta teza – Odgovornost članov upravnega odbora

Petinpetdeseta teza – Preverjanje in potrjevanje ter sprejemanje letnega poročila

Šestinpetdeseta teza – Redna skupščina

Sedeminpetdeseta teza – Vodenje razmerij in odgovornosti pri razmerjih odvisnosti

Oseminpetdeseta teza – Sklic skupščine

Devetinpetdeseta teza – Sprememba statuta

Prenehanje SE

Šestdeseta teza – Razlogi in postopkovne določbe pri prenehanju

Kazenske določbe

Enainšestdeseta teza – Opredelitev kazenskih sankcij smiselno kot pri dvotirni d.d.

D. MODERNIZACIJA, KONTROLA IN TRANSPARENCA TER CORPORATE GOVERNANCE

Z novelo se lahko modernizirajo nekatere določbe ZGD po vzoru spreminjanja nemške zakonodaje (NaßTrag in Trapug??) ter dokumentom EU – Vinterjevo poročilo in načrt za modernizacijo prava EU.

Prva teza – Glasilo družbe v elektronski obliki

Druga teza – Omogočanje prenosa skupščine preko medija (preko Interneta)

Tretja teza – Glasovanje delničarjev po Internetu preko proxijev

Četrta teza – Omejitev vpogleda v delniško knjigo (uskladitev tudi z direktivo EU o varstvu osebnih podatkov)

Peta teza – Omogočanje udeležbe upravi in članom nadzornega sveta na skupščini družbe preko medija

Šesta teza – Omogočanje sestave seznama udeležencev skupščine v elektronski obliki

Sedma teza – Omogočanje elektronske in druge ne neposredne (korespondenčne) seje nadzornega sveta

Osma teza – Opredelitev smiselne uporabe določb o letnem poročilu tudi za konsolidirano letno poročilo glede potrjevanja in sprejema

Deveta teza – Določitev obveznosti poročanja o uporabi kodeksa Corporate Governance (Comply or Explain)